

BRANDBRIEF

Nederlandse Vereniging van
Mediators in Strafzaken (VMSZ)
Newtonlaan 51
3584 BP UTRECHT

T. 085 - 90 22 865
E. info@vmsz.nl
W. www.vmsz.nl

Utrecht, 28 november 2017

Beste leden van de Vaste commissie Justitie en Veiligheid van de Tweede Kamer

In zijn brief van 27 november 2017, heeft de Minister voor Rechtspleging, de heer Sander Dekker, de schriftelijke vragen van het lid Kuiken (PvdA) over 'Mediation in het Strafrecht' beantwoord. Hiermee is duidelijk geworden dat ondanks de in februari 2017 aangenomen motie waarin door uw Kamer is verzocht om structurele financiering voor Mediation in Strafzaken, geen geld beschikbaar wordt gesteld. Hiermee wordt de succesvolle praktijk alsnog de nek omgedraaid.

*Uw Kamer heeft, na de brief van 28 oktober 2016 van toenmalig minister Van der Steur, kamerbreed per amendement 1,5 miljoen euro ter beschikking gesteld voor de vervolgfianciering van Mediation in Strafzaken en vervolgens heeft uw Kamer de motie d.d. 16 februari 2017 van Recourt c.s. aangenomen tot structurele financiering van Mediation in Strafzaken. De Minister gaat nu geheel voorbij aan de wens van uw Kamer. Nadat de beleidsreactie op de motie lang is uitgebleven, wordt thans simpelweg teruggegrepen op de argumentatie in de brief van zijn ambtsvoorganger Van der Steur, waarvan wij in onze eerste **position paper in 2016** al de ondeugdelijkheid hebben aangegeven.*

Uw Kamer wordt derhalve met een achterhaalde, reeds door u verworpen, motivering gepasseerd.

Effectieve modaliteit

De bewering dat de schaarse middelen moeten worden ingezet op andere onderwerpen, waar meer slachtoffers baat bij zouden hebben, berust op feitelijk onjuiste gronden. De minister doelt hier met name op het spreekrecht. Allereerst: het spreekrecht bestaat slechts voor een beperkte groep slachtoffers, namelijk bij misdrijven waar 8 jaar of meer gevangenisstraf voor kan worden gegeven en een aantal andere in de wet genoemde misdrijven. Bij een mishandeling (artikel 300, lid 1 Sr) – een veel voorkomend *high impact* delict – bestaat geen spreekrecht, bij vernieling, diefstal of inbraak evenmin.

Vaker mediation (de dialoog) ingezet dan spreekrecht (monoloog) uitgeoefend

Mediation in Strafzaken wordt bij alle delicten toegepast, en met succes. De Minister noemt het aantal Mediations in Strafzaken (598 in 2016) vergeleken met de totale instroom aan strafzaken bij de rechtbanken, te weten 106.250 zaken, zeer beperkt. Die vergelijking gaat echter mank, alleen al omdat een strafzaak niet van tafel is na verwijzing naar mediation. Wanneer men het aantal keren vergelijkt dat gebruik gemaakt wordt van spreekrecht (monoloog) met het aantal keren dat er een geslaagd mediationgesprek (dialoog) is gevoerd, dan blijkt het laatste vaker voor te komen dan het eerste.

Uit onderzoek is gebleken dat de dialoog op zich een belangrijke motivatie is om aan mediation deel te nemen.¹ Een meerderheid van deelnemers ziet de bemiddeling als een mogelijkheid om met de tegenpartij te praten, gevoelens te uiten, vragen te stellen (slachtoffers) en te beantwoorden en verantwoordelijkheid te nemen voor het gebeurde en de vergoeding van toegebrachte schade (verdachten/daders). De schade kan ook worden geregeld in de mediation waardoor invordering via het CJIB niet meer nodig is.

Exacte cijfers over hoe vaak spreekrecht jaarlijks wordt uitgeoefend zijn niet bekend, maar blijktens de MvT (november 2014) bij de Wet uitbreiding spreekrecht gaat het om zo'n 250 gevallen per jaar², tegen 598 mediations in 2016. Dit jaar zijn ondanks de late doorstart per mei niettemin 326 zaken gestart bij de mediator, waarvan 265 zaken zijn geslaagd; een slagingspercentage van 81,2 %.

Uitvoering artikel 51h Sv

Voor het geval de Tweede Kamer en de bewindslieden mochten denken dat men met verwijzing naar Perspectief Herstelbemiddeling (PH, voorheen SIB) wel uit de voeten kan, moeten wij hen uit de droom helpen. Die route betreft een vorm van bemiddeling die geheel los staat van het strafproces. Officieren en rechters kunnen verdachten en slachtoffers dan ook niet naar PH verwijzen voor mediation. Niet voor niets zijn staande en zittende magistratuur voorstander van Mediation in Strafzaken, waarmee uitvoering wordt gegeven aan artikel 51h Sv en hen wel de mogelijkheid wordt geboden om verdachte en slachtoffer in het kader van de strafzaak te verwijzen naar mediation. Hierdoor kan met de uitkomst van de mediation in het vonnis of bij de afdoening door de officier van justitie rekening worden gehouden met door partijen gemaakte afspraken, bv over de schade en onderling herstel of andere voorwaarden zoals een afgesproken locatieverbod. Slachtoffer-daderbemiddeling via PH doet dat niet. De keuze voor mediation is al (lang) gemaakt. De verwijzing van de Minister naar PH is een gepasseerd station. Sterker nog, het is juist in lijn met het besluit van de minister om geen slachtoffermiddelen te besteden aan mediation in het strafrecht met als gevolg dat PH (...) geen mediations meer uit hun SIB-subsidie mogen aanbieden.

In 2017 liep de landelijke uitrol mediation in strafzaken een behoorlijke achterstand op doordat de financiering niet geregeld was. Datzelfde dreigt nu wederom te gebeuren, met dien verstande dat deze modaliteit niet nóg eens een dergelijke slag te boven komt. Als er geen structurele financiering gevonden wordt (het gaat om 1,5 miljoen) verdwijnt mediation in strafzaken - een door alle professionals uit het veld, en door de burgers, ook door de slachtoffers, gewaardeerde modaliteit - van het toneel. Zo eenvoudig is het.

---

¹ De rol van herstelbemiddeling in het strafrecht, Cleven, I., Lens, K.M.E., Pemberton, A. -WODC, Intervict - Tilburg University, 2377A, 2015

² <https://www.tweedekamer.nl/downloads/document?id=2974eaa9-5e6e-412c-81a1-9bd59bfd4d9&title=Memorie%20van%20toelichting.pdf>

De Minister behoort de Tweede Kamer en zijn collega's in de Ministerraad van de juiste informatie te voorzien. Dat er geen financiering gevonden is had de VMSZ mét de Minister al geconstateerd. De vraag is waarom niet en hoe dat valt te rijmen met de door uw Kamer aangenomen motie.

Rechtsongelijkheid

Indien mediation in strafzaken van het toneel verdwijnt, blijft art. 51h Sv gewoon in de wet staan. De verdachte die het zich kan veroorloven zal zelf mediators kunnen aanzoeken om daarmee uitvoering te (laten) geven aan genoemd wettelijk voorschrift. Wie het zich niet kan veroorloven ontbeert die mogelijkheid (omdat het systeem van de rechtsbijstand geen toevoegingen voor een strafmediation toestaat) en heeft derhalve een beperktere toegang tot het recht. Daarmee wordt aan een essentieel fundament van de rechtsstaat, namelijk dat eenieder gelijk is voor de wet, getornd. Dat kan de bedoeling niet zijn.

Met vriendelijke groet,

Nederlandse Vereniging van Mediators in Strafzaken (VMSZ)

Namens deze

Antonietta Pinkster, bestuurslid
Makiri Mual, voorzitter